

BELGISCHE SENAAT**—**
BUITENGEWONE ZITTING 1988**—**
10 MAART 1988
—

Voorstel van wet tot wijziging van het Wetboek der successierechten en van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, ten einde gelijkschakeling van het geadopteerde kind met een huwelijks kind te bereiken

(Ingediend door de heer Erdman c.s.)

—
TOELICHTING
—

De wet van 27 april 1987 heeft een grondige wijziging van een aantal bepalingen betreffende de adoptie doorgevoerd. Indien sommigen deze wet in een nog meer kindvriendelijke zin hadden willen zien ombuigen (*cf.* mevrouw De Pauw-Deveen, Handelingen Senaat, 27 mei 1986), was het nochtans hoofdzakelijk de bedoeling in de eerste plaats de belangen van de kinderen, die voor adoptie in aanmerking komen, te beschermen.

De wet van 31 maart 1987 heeft een hervorming van het afstammingsrecht doorgevoerd die de discriminatie tussen huwelijks- en buitenhuwelijks kinderen moet wegwerken.

Men kan vaststellen dat er gelijkschakeling is van het adoptief kind met een huwelijks kind, wat o.m. de kinderbijslag betreft (Van Malderen, *Adoptie en wettiging door adoptie*, A.P.R., p. 299, nr. 434). Door de rechtspraak werden na verloop van tijd de

SENAT DE BELGIQUE**—**
SESSION EXTRAORDINAIRE DE 1988**—**
10 MARS 1988
—

Proposition de loi modifiant le Code des droits de succession et le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, en vue de mettre sur un pied d'égalité l'enfant adopté et l'enfant issu du mariage

(Déposée par M. Erdman et consorts)

—
DEVELOPPEMENTS
—

La loi du 27 avril 1987 a profondément modifié une série de dispositions légales relatives à l'adoption. S'il est vrai que certains auraient souhaité modifier cette loi dans un sens encore plus favorable à l'enfant (*cf.* Mme De Pauw-Deveen, Annales du Sénat, 27 mai 1986), il n'en reste pas moins que l'objectif principal était de protéger avant tout les intérêts des enfants susceptibles d'adoption.

La loi du 31 mars 1987, portant réforme de la législation en matière de filiation, a pour but d'éliminer toute discrimination entre l'enfant né dans le mariage et l'enfant né hors mariage.

On constate qu'il y a déjà assimilation de l'enfant adoptif à l'enfant issu du mariage, notamment en ce qui concerne les allocations familiales (Van Malderen, *Adoptie en wettiging door adoptie*, A.P.R. p. 299, n° 434). Avec le temps, la jurisprudence a

gewoon geadopteerde kinderen gelijkgeschakeld met kinderen uit een vorig huwelijk geboren (Cass. 27 oktober 1961, *Pas.* 1962, I, 222 met conclusie van procureur-generaal Hayoit de Termicourt), terwijl ten aanzien van ten volle geadopteerde kinderen de gelijkschakeling door de wet zelf gebeurde (art. 370 B.W.).

Maar *pro fisco* wordt nog steeds de gelijkschakeling van het geadopteerd kind met het huwelijks kind verworpen.

Zowel voor de registratierechten op de schenkingen onder levenden (artikel 132/2 van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten) als voor de successierechten (artikel 52/2 van het Wetboek der successierechten) wordt de geadopteerde als een vreemde ten overstaan van de adoptant aangezien.

Wel worden er uitzonderingen in de wettelijke teksten opgenomen : de geadopteerde wordt gelijkgesteld met een huwelijks kind wanneer :

1. hij geboren werd uit het eerste huwelijk van de echtgenoot van de adoptant;
2. hij op het ogenblik der adoptie aan het O.C.M.W. toevertrouwd was;
3. hij wees is van een voor België gestorven vader;
4. hij gedurende zijn minderjarigheid minstens tijdens zes ononderbroken jaren zorgen en bijstand van de adoptant of van de adoptant en zijn echtgenote samen genoot;
5. alle afstammelingen van de adoptant voor België gestorven zijn.

Reeds bij vroegere besprekingen heeft men erop gewezen dat deze fiscale wetgeving (zie wet 14 augustus 1947 gewijzigd bij koninklijk besluit nr. 12 van 18 april 1967) zou moeten gewijzigd worden (verslag Senaatscommissie voor de Justitie, 4 november 1967, Gedr. St. Senaat, nr. 358, blz. 41).

Men heeft deze discriminatie steeds in stand gehouden om reden dat er een fiscaal vermoeden was dat de adoptie een verdoken erfstelling zou geweest zijn.

Indien sommigen de wet van 27 april 1987 hebben beschreven als onafgewerkt tapijtwerk (I. Lammerant, *La réforme de l'adoption en droit interne*, J.T. 26 septembre 1987, blz. 509 e.v.) dan is er uiteraard geen enkele reden om deze fiscale discriminatie in stand te houden.

F. ERDMAN.

**

fini par assimiler les enfants ayant fait l'objet d'une adoption simple aux enfants nés d'un précédent mariage (Cassation, 27 octobre 1961, *Pas.* 1962, I, 222, avec conclusion de M. Hayoit de Termicourt, procureur général), tandis que, pour ce qui est des enfants ayant fait l'objet d'une adoption plénière, leur assimilation est prévue par la loi elle-même (article 370 du Code civil).

L'administration fiscale continue toutefois, quant à elle, à rejeter l'assimilation de l'enfant adoptif à l'enfant issu du mariage.

En ce qui concerne tant les droits d'enregistrement perçus sur les donations entre vifs (article 132/2 du Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe) que les droits de succession (article 52/2 du Code des droits de succession), l'enfant adoptif est considéré comme un étranger vis-à-vis de l'adoptant.

Les textes légaux prévoient néanmoins un certain nombre d'exceptions : l'enfant adoptif est assimilé à l'enfant légitime :

1. lorsqu'il est issu d'un premier mariage du conjoint de l'adoptant;
2. lorsque, au moment de l'adoption, il était sous la tutelle d'un centre public d'aide sociale;
3. lorsqu'il est orphelin d'un père mort pour la Belgique;
4. lorsqu'il a, dans sa minorité et pendant six années ininterrompues au moins, reçu des soins et des secours de l'adoptant, ou de l'adoptant et de son conjoint ensemble;
5. lorsque tous les descendants de l'adoptant sont morts pour la Belgique.

Lors de discussions antérieures, certains avaient déjà attiré l'attention sur la nécessité d'adapter cette législation fiscale (*cf.* la loi du 14 août 1947 modifiée par l'arrêté royal n° 12 du 18 avril 1967) (rapport de la Commission de la Justice du Sénat, 4 novembre 1967, Doc. Sénat, n° 358, p. 41).

Cette discrimination a toujours été maintenue, en raison de l'existence, en matière fiscale de la présomption qu'une adoption peut, en fait, cacher une institution d'héritier.

Si d'aucuns ont pu affirmer que la loi du 27 avril 1987 était une tapisserie inachevée (I. Lammerant, *La réforme de l'adoption en droit interne*, J.T. 26 septembre 1987, p. 509 et suiv.), rien ne justifie évidemment le maintien de cette discrimination fiscale.

**

VOORSTEL VAN WET

ARTIKEL 1

Artikel 52/2 van het koninklijk besluit nr. 308 van 31 maart 1936 houdende het Wetboek der successierechten, bevestigd bij de wet van 4 mei 1936 en gewijzigd bij artikel 6 van de wet van 14 augustus 1947, wordt gewijzigd als volgt :

« Voor de toepassing van dit Wetboek wordt het geadopteerde kind volledig gelijkgesteld met een huwelijks kind. »

ART. 2

Artikel 132/2 van het koninklijk besluit nr. 64 van 30 november 1939 houdende het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten, bevestigd bij de wet van 16 juni 1947 en gewijzigd door artikel 5 van de wet van 14 augustus 1947, wordt vervangen als volgt :

« Voor de toepassing van deze sectie wordt het geadopteerde kind gelijkgesteld met een huwelijks kind. »

F. ERDMAN.
O. CRUCKE.
M. STROOBANT.
P. PATAER.

PROPOSITION DE LOI

ARTICLE 1er

L'article 52/2 de l'arrêté royal n° 308 du 31 mars 1936 établissant le Code des droits de succession, confirmé par la loi du 4 mai 1936 et modifié par l'article 6 de la loi du 14 août 1947, est remplacé par la disposition suivante :

« Pour l'application du présent Code, l'enfant adopté est entièrement assimilé à l'enfant issu du mariage. »

ART. 2

L'article 132/2 de l'arrêté royal n° 64 du 30 novembre 1939 contenant le Code des droits d'enregistrement, d'hypothèque et de greffe, confirmé par la loi du 16 juin 1947 et modifié par l'article 5 de la loi du 14 août 1947, est remplacé par la disposition suivante :

« Pour l'application de la présente section, l'enfant adopté est assimilé à l'enfant issu du mariage. »